

ελείνων διὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἐπὶ ἡμεροῖς ὄντας ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ καταγόμενοι ἐκ προγόνων δυσγενῶν καὶ βαρβάρων, καὶ ἀνθραίνοντες τον αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἐκ στρατιωτῶν ἀλαζεύτων, κακοήθων, καὶ δεσποδαιμόνων οὐδέποτε ἐπεμελήθησαν τῆς ἐξευγενεάζουσας τὴν ψυχὴν παιδείαν. Διὸ καὶ ἡ γλῶσσα ὠλιγορεῖτο· καὶ δὲν εἶναι κερδοξόν, ἐὰν ἠλλοιώθῃ ἢ πάλιν αὐτῆς· καὶ ἐρρηπάρωθῃ ὑπὸ τῶν δυτικῶν στρατευμάτων κικῶς λαλούντων καὶ κατὰ Νικητῆν πρὸς πείσμα τῶν Μουσῶν καὶ Χριστιανῶν, διατρέχοντες τὴν αὐτοκρατορίαν ἀπληστοὶ χρημάτων, διεπόρθουν καὶ ἐκυρίευσαν τὰς ἐπαρχίας τῆς αὐτοκρατορίας. Καταλαβόντων δὲ τούτων τὴν βασιλεύουσαν τῶν πύλων μᾶλλον προδοθεῖσαν αὐτοῖς διὰ γενομένων συμμαχιῶν, ἢ νικηθεῖσαν δι' ἀνδρείας, πολλαὶ τῶν λέξεων φωνῶν καὶ τρόπων τῶν ξένων τούτων διέβαιναν ἐπὶ πολλοῖς ἔτεσιν εἰς τὸ στόμα τοῦ ἔθνους. Οὕτως ἔχομεν τὰς λέξεις ἀρμάτων βίγλαν, καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ ὅποια ἐξηφανίσθησαν ὡς ἀνήκοντα εἰς γλῶσσαν τινὰ ἄλλοτριον καὶ ἐρρημιζόν. Ἐὰν δὲ ἀνοξίωμεν τὴν γλωσσάριον τοῦ πολυμαθοῦς καὶ πεπαιδευμένου Δουκαγγίου πῶς καὶ τὸσούτους δὲν εὐρίσκωμεν τῆν σήμερον λέξεις ἐν αὐτῷ, ἀντηγοῦσας βαρβαροφώνως εἰς τὰ ὠτία ἡμῶν τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων, ὡς ἄλλοτε βλακώδη καὶ ἄμουσα πρὸς τοὺς ἀκροατὰς τοῦ Δημοσθένους; Οὐτε ὅσαι νομίζονται κατενικαὶ ἢ λατινισμέναι ἢ ἰταλισμέναι ὑπάρχουσι τῷ ὄντι τοιαῦται. εἶναι πολλαὶ αἰτινεῖς ἀχρηστοὶ καὶ ἀπρηχαιωμέναι ἐξ Αἰολίων μετέβησαν εἰς τοὺς λατίνους; οὕτε πάλιν ἐν ὀνόματι τῶν Μουσῶν θέλομεν παραδεκτέας ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ἄλλας βαρβάρους καὶ ἄλλοτρίους, οἷας ἱρέμισθαβουπιλεμφόρε [λά] καὶ τὰ ὅμοια, τὰ ὅποια κατέτρεξαν ὁ κάλαμος τῶν νομομαθῶν (λβ). Τούτοις δὲ ἂ, προσθέσωμεν καὶ τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ πεπαιδευμένου Γάλλου ἐν τῷ γλωσσαρίῳ αὐτοῦ οἷα νανού νανίστα, νανούχα κτλ· διότι κατὰ περίπτωσιν, καὶ ἀναπεύρωσιν ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν παρὰ τινος συγγραφέως Ἄραβος, διαπρηγματευθέντος Ἀλχημίας καὶ βοτανικῆν [λγ]. Ἡ ἐπιμείξια, ἢ ἐμπάρια καὶ συγκαίνωσια μετ' ἄλλογενῶν, ἅμα δὲ καὶ ἡ ὑποδούλωσις πρὸς αὐτοὺς καὶ ὀνεωτερισμὸς πραγμάτων καὶ σι-

θῶν ἐσβέσεν ἐν πολλαῖς χώραις τῆς Ἑλλάδος τὰς αὐτοχθόνους λέξεις, καὶ εἰσῆγαγεν ἀκαθάρτους καὶ ἄλλοτρίους ἔδω καὶ ἐκεῖ δεσπαρμένους Ἰταλικὰς, Ἀλβανικὰς, Ἰλλυρικὰς, Γεωργικὰς (λδ). Ἄλλ' ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς ξενικά, ἐὰν ἡ μάστα τοῦ ἔθνους καθ' ὁλοκληρίαν δὲν τὰ παραδέχθῃ εἰσέτι. καὶ διὸ πρέπει εἰς τὴν ὁμιλίαν καὶ γραφὴν νὰ ἀντικαθίστῶμεν τὰς συνωνύμων τῶν ἰδεῶν ἀρχαῖς ἰσοδυναμοῦς διὰ τὴν καθαρότητα καὶ νομιμότητα αὐτῶν, μελονοῦσι δὲν ἐπιβῶσιν αὐταί, ἢ τὰς ἄλλας αἰσθητὰς ἀρχαῖς ἑλληνικὰς μετ' ἐξουσι, ὀλίγην δὲ παραλλαγὴν ἢ διαφθοράν, εὐρίσκονται εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ διετπαρμέναι καὶ προφέρονται.

φι, τζάμια παραθύρα] καὶ τὸ διὰ παραγωγῆς σατυρικῆς ὡς ἑλληνικὸν φαινόμενον ἀφεσὴμ ἐκ τῶν εὐ εὐροίμην, καὶ δεφτέρι ἐκ τοῦ εὐθερέρα, [ἴρα ἢ κορακιστικὴ γλῶσσα κωμωδία συγγραφεῖται ὑπὸ Ριζοῦ].

(λδ) Ἐν Ζακύνθῳ καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα ἐλάλουν καθαρῶς ἑλληνιστικὰ καὶ ἀποδοτικὰ εἶναι ὁ κατάλογος τῶν γραφέντων κτημάτων τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, σωζόμενος ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ ἀγίου Μαρκοῦ τῆς Ζακύνθου, τὸ παλαιότερον ἴσως χειρόγραφον τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ μεσαιῶνος. Ἡ γλῶσσα δὲ διεσβάρει ἅμα ἤλθον οἱ Βενετοὶ καὶ ὀλίγα ἔτη πρότερον ἐπὶ δετοκίων. Περί δὲ τὰ 1500 τὰ βιβλία τῶν συμβολαιογράφων καὶ τοῦ ἱερέως Φραγκοπούλου καὶ τῶν λοιπῶν εἶναι καθαρῶς γεγραμμένα, ἐὰν καὶ δημώδη. Ἐκ τῶν 1560 ὅτε ἐτίθη ἡ ἰταλικὴ γλῶσσα δημοσίως ἤρχισε καὶ ἡ μεγάλη παρακμὴ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὸ στόμα τοῦ δήμου. Τὸ αὐτὸ δὲ παρατηροῦμεν καὶ περὶ τῆς γλῶσσας τῶν Ναξίων, Σαντορίνης [Θήρας] καὶ αὐτῆς τῶν Χίων ὅπου ἐδέσποζον Ἴταλοὶ ἡγεμόνες, οἷα ἐν Χίῳ μὲν οἱ Βενετόσοι, ἐν Νάξῳ δὲ ὁ Βενετὸς Σανδοπέος, ἐν Σύρῳ ἄλλοι φραγκοὶ κτλ. Ἀξιοπεριέργον δὲ εἶναι ἐν Κεφαλληνίᾳ περὶ τὰ μέσα τοῦ νέου αἰῶνος δὲν ἐννόουν καθόλου τὰ ἰταλικά διότι σώζεται ἐπιστολὴ τις τοῦ καθολικοῦ ἐπισκόπου Κεφαλληνίας πρὸς τὸν διέποντα τὴν λατινικὴν τῆς Ζακύνθου, δι' ἧς λέγει ῥητῶς, ὅτι νὰ μᾶς γράψῃτε γραμικατὶ πᾶν ἔγραφον, διότι ὁ λαὸς ἔδω δὲν ἐνοεῖ καθόλου ἰταλιστικῶν.

[λα] Πρόσθετε καὶ τὸ ῥήγας ἐκ τοῦ λατινικοῦ rex καὶ ῥήγησσα ἀντὶ βασιλεῖς εὐρισκόμενα καὶ παρὰ Κορνάρῳ τῷ εὐφροστάτῳ ποιητῇ τοῦ ἐρωτοκριτοῦ.

ῥήγας μετ' τὴν ῥήγησσα βουλήθη τὸ νὰ κᾶνη, καὶ τὸ λαγοῦτο, μουγγιᾶ, μουγγριζῶ τὰ ὅποια ἰταλικά ἐγραμικίσθησαν.

[λβ] Παράβαλε Θεοφίλου τοῦ Ἀντικλήσορος τὰ ἴνστιτούτα, Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου ἐξ Ἀβιδίου, τὰ βασιλικὰ καὶ τὰς Νεαρὰς, ὅπου θέλεις ἰδεῖν πολλὰς λέξεις λατινικὰς παρισφυσάσας εἰς τὴν γραπτὴν τότε γλῶσσαν τοῦ Ἑλλήνου. Θεώρησον δὲ καὶ τὸ νομικὸν λεξικὸν τυπωθὲν ἐν Κερκύρᾳ ἐσχάτως ὅπου εἰσάγονται πολλαὶ μαρτυρίαι ἐκ τῶν ῥηθέντων νομικῶν συγγραμμάτων.

[λγ] Πρὸς τοῦτο εἰ ἀποδοκιμαστέα καὶ τὰ τουρκικὰ κέ-

Ἐξ ἐνὸς κόκκου σίτου δύνανται νὰ παραχθῶσιν 120 κάλαμοι· ἐξ ἐνὸς κόκκου κριθῆς 249.

Αἱ ρυτῖαι εἶναι τὸ γεννητικώτατον καὶ γονιμώτατον ὄλων τῶν ζῶων· ἐν ζεύγος τούτων γεννῶσι καθ' ἔτος ἕως 2,000 σπυρίδιον.